

VALDŽIOS SEKTORIAUS SKOLOS UŽSIENIO KREDITORIAMS STATISTINIO TYRIMO APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valdžios sektoriaus skolos užsienio kreditoriams statistinio tyrimo aprašo (toliau – aprašas) tikslas – aprašyti pagrindines Lietuvos valdžios sektoriaus skolos užsienio kreditoriams statistinio tyrimo (toliau – tyrimas) sąvokas, duomenų šaltinius, nurodyti statistinės informacijos parengimo ir teikimo vartotojams būdus, reglamentuojančius teisės aktus, naudojamus klasifikatorius ir pagrindinius vartotojus.

2. Tyrimas atliekamas nuo 1994 m., remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenimis. Finansų ministerija kas ketvirtį teikia Lietuvos statistikos departamentui duomenis apie valdžios sektoriaus skolą užsienio kreditoriams ir apie užsienio paskolas, gautas iš užsienio kreditorių.

3. Santykius, susijusius su valdžios sektoriaus skola vidaus ir užsienio kreditoriams, reguliuoja Valstybės skolos įstatymas. Iki 2004 m. balandžio mėn. valdžios sektoriaus skola užsienio kreditoriams buvo skaičiuojama kaip Lietuvos Respublikos turtinių įsipareigojimų pagal paskolos sutartis, sutartis su valstybės garantija arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, pagal kuriuos lėšos gautos, bet dar negrąžintos, materialinės vertybės arba paslaugos gautos, bet dar neapmokėtos, taip pat pagal minėtą įstatymą įsteigtos garantijų institucijos arba draudimo įmonės neįvykdytų įsipareigojimų bankams pagal garantijas ar draudimo sutartis ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą, bet dar neįvykdytų turtinių įsipareigojimų suma užsienio valiuta. Nuo 2004 m. balandžio mėn. valdžios sektoriaus skola skaičiuojama pagal naują metodą. Valdžios sektoriaus skola į vidaus ir užsienio nebeskirstoma pagal tai, kokia valiuta skolintasi, o pagal tai, kur reziduoja skolintojas, – Lietuvoje ar užsienyje.

II. TIKSLAS

4. Tyrimo tikslas – kaupti, analizuoti ir apibendrinti statistinius duomenis ir skelbti statistinę informaciją apie Lietuvos valdžios sektoriaus skolą užsienio kreditoriams, apie centrinės valdžios sektoriaus paskolas pagal finansines institucijas, sutarčių užsienio paskoloms gauti pasirašymo metus, finansavimo kryptis.

5. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai – valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, verslo ir mokslo atstovai, žiniasklaida.

6. Tiriamasis laikotarpis – pusmetis.

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. Tyrime vartojamos šios sąvokos:

Paskola – lėšų skolinimosi arba skolinimo priemonė, kai paskolos sutartimi viena šalis (paskolos davėjas) perduoda kitos šalies (paskolos gavėjo) nuosavybėn pinigus, o paskolos gavėjas įsipareigoja paskolos davėjui grąžinti tokią pat pinigų sumą ir mokėti palūkanas, jeigu paskolos sutartyje nenustatyta kitaip. Tokia paskolos sutartis neapima vertybinių popierių išleidimo arba kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų pasirašymo.

Užsienio kreditoriai – juridiniai ar fiziniai asmenys, kurių pagrindiniai asmeniniai ir ekonominiai interesai yra kitose (ne Lietuvos Respublikoje) šalyse, kurie nuolat veikia ar gyvena kitose šalyse arba veikia ar gyvena Lietuvos Respublikoje trumpiau negu vienus metus ir yra įsigiję

Vyriausybės vertybinių popierių, suteikę paskolų pagal paskolų sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Valdžios sektoriaus skola užsienio kreditoriams – valdžios sektoriui priskirtų subjektų, turinčių teisę skolintis, prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti užsienio kreditoriams lėšas, pasiskolintas išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, suma.

Valdžios sektorius – sektorius, apimantis centrinės valdžios (Vyriausybės ir kitų prie šio sektoriaus priskiriamų subjektų), vietos valdžios (savivaldybių ir kitų prie šio sektoriaus priskiriamų subjektų) ir valstybės socialinės apsaugos fondų (Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir kitų prie šio sektoriaus priskiriamų subjektų) sektorius.

Valstybės garantija – valstybės turininis įsipareigojimas grąžinti visą skolą arba jos dalį ir sumokėti už grąžinamą skolą ar jos dalį palūkanas vidaus arba užsienio kreditoriui už valstybės garantuojamą skolininką, jeigu šis neįvykdo paskolos sutartyje arba kituose įsipareigojamuosiuose skolos dokumentuose nustatytų įsipareigojimų arba įvykdo ne visus įsipareigojimus.

Vyriausybės vertybiniai popieriai – vidaus ar užsienio rinkose valstybės vardu išleidžiami Vyriausybės vertybiniai popieriai, kuriais patvirtinama jų turėtojų teisė nustatytais terminais gauti jų nominaliąją vertę atitinkančią sumą, palūkanas ar kitą ekvivalentą.

IV. TEISINIS PAGRINDAS

8. Tyrimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 21 d. nutarimas Nr. 702 „Dėl Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės funkcijų“ (Žin., 2002, Nr. 52-2012).

V. TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

9. Tyrime taikomi klasifikatoriai:

9.1. Institucinių sektorių ir subsektorių klasifikatorius, patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2005 m. rugpjūčio 2 d. įsakymu Nr. DĮ-172, skelbiamas Lietuvos statistikos departamento svetainėje www.stat.gov.lt → Statistika (duomenų bazės);

9.2. Dviejų raidžių tarptautinis šalių kodavimo standartas, patvirtintas 2006 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1833/2006 dėl šalių ir teritorijų nomenklatūros, skirtos Bendrijos užsienio prekybos ir prekybos tarp valstybių narių statistikai (OL 2006 L 354, p. 19).

VI. TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS, VERTINAMI PARAMETRAI

10. Tyrimo visumą sudaro prie valdžios sektoriaus priskiriamų subjektų, turinčių teisę skolintis, prisiimti, bet dar neįvykdyti finansiniai įsipareigojimai užsienio kreditoriams. Statistinio stebėjimo vienetas yra finansinis įsipareigojimas.

11. Tyrimo teritorinis lygmuo – šalis.

12. Tyrime vertinami šie parametrai:

12.1. valdžios sektoriaus skola užsienio kreditoriams;

12.2. valdžios sektoriaus skola užsienio kreditoriams, tenkanti vienam gyventojui;

12.3. centrinės valdžios sektoriaus užsienio paskolos pagal finansines institucijas;

12.4. centrinės valdžios sektoriaus užsienio paskolos pagal finansines institucijas ir sutarčių užsienio paskoloms gauti pasirašymo metus;

12.5. centrinės valdžios sektoriaus užsienio paskolos pagal finansavimo kryptis;

12.6. centrinės valdžios sektoriaus užsienio paskolos pagal gavimo valiutas.

VII. TAIKOMI METODAI

13. Atskiras statistinis tyrimas neatliekamas. Statistinė informacija rengiama naudojant administracinių šaltinių duomenis, juos klasifikuojant pagal 9 punkte nurodytus klasifikatorius, grupuojant bei sumuojant.

VIII. STATISTINIŲ DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

14. Pagrindinis valdžios sektoriaus skolos užsienio kreditoriams statistinių duomenų šaltinis – valstybės skolinių įsipareigojimų žiniaraščiai, kuriuos kas ketvirtį Lietuvos statistikos departamentui teikia Finansų ministerija. Duomenų bazė gaunama elektroniniu paštu. Naudojami šie Lietuvos Respublikos Vyriausybės valstybės vardu gaunamų paskolų iš užsienio kreditorių pagal paskolų sutartis žiniaraščio duomenys: kreditoriaus pavadinimas, valiuta, paskolos suma pagal sutartį (valiuta, litais), paskolos pasirašymo metai, gauta paskolos suma (valiuta, litais), grąžinta paskolos suma (valiuta, litais), įsiskolinimas (valiuta, litais), paskolos paskirtis.

15. Atliekama statistinių duomenų kontrolė. Esant reikšmingiems nukrypimams, susisiekiama su statistinių duomenų teikėju (Finansų ministerija) ir statistiniai duomenys tikslinami. Suformuota duomenų bazė naudojama suvestinei statistinei informacijai rengti.

16. Grupuojant ir sumuojant žiniaraščiuose pateiktus duomenis skaičiuojamos centrinės valdžios sektoriaus užsienio paskolos pagal finansavimo kryptis, finansines institucijas ir užsienio paskolų gavimo valiutas. Rodiklis „valdžios sektoriaus skola užsienio kreditoriams, tenkanti vienam gyventojui“ skaičiuojamas valdžios sektoriaus skolos užsienio kreditoriams sumą dalijant iš atitinkamų metų sausio 1 d. gyventojų skaičiaus.

IX. NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

17. Tyrimo rodikliams skaičiuoti naudojama MS Excel programa.

X. VARTOTOJAMS PATEIKIAMAI REZULTATAI

18. Suvestinė statistinė informacija apie Valdžios sektoriaus skolą užsienio kreditoriams skelbiama pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu tvirtinamą Informacijos skelbimo kalendorių (www.stat.gov.lt → Informacijos skelbimo kalendorius):

18.1. metiniame pranešime spaudai kovo mėnesį;

18.2. Lietuvos statistikos departamento Rodiklių duomenų bazėje <http://db1.stat.gov.lt>.

19. Statistinė informacija teikiama pagal individualias vartotojų užklausas.

XI. NAUDOTOS LITERATŪROS IR TEISĖS AKTŲ SĄRAŠAS

20. Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 86-2045; 1999, Nr. 66-2117; 2004, Nr. 4-31; 2005, Nr. 83-3041; 2010, Nr. 145-7419).

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Pasikeitus apraše nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančių šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Parengė

Daiva Girdauskienė
Gediminas Samuolis
2012-10-25